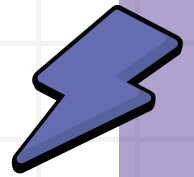

ĐỀ SỐ 9

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

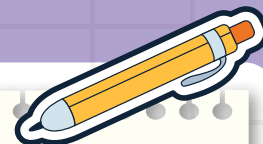
Đọc văn bản:

Văn học xây dựng con người biết sống thiện, bồi đắp hành trình ngộ đạo làm người, giúp con người biết yêu thương và có khát vọng sống. Đứng để chính bản thân nhà văn phải tự thốt lên rằng: “Xác của các nhà văn đã chất thành núi trên thế gian này. Người ta vẫn bới tìm ở đây những mẫu vụn của con người, về con người” (Nguyễn Huy Thiệp). Con người sinh ra trong cuộc đời, ai cũng luôn có khát vọng sống, khát vọng tình yêu, hạnh phúc cho riêng bản thân mình. Văn học xem con người là đối tượng phản ánh những vấn đề của con người không nằm ngoài sự phản ánh của văn học. Văn học đi sâu vào số phận của đời sống con người cá nhân nên vấn đề khát vọng tình yêu, hạnh phúc cũng được các nhà văn đặc biệt quan tâm. Ta thường nghĩ tình yêu mang đến cho con người cảm xúc, sự thăng hoa và sống có tình người hơn. Trong tác phẩm, con người có thể phải đối diện với những vấn đề sinh tồn, thường nhật nghiêm ngặt nhưng phải có sự lựa chọn rạch ròi. Cuộc sống muôn màu nhưng nhà văn phải có lựa chọn để tìm ra những sinh mạng vẫn luôn sống cố gắng chống chọi với hoàn cảnh, với xã hội để giữ gìn lòng tự tôn, phẩm giá cao đẹp của con người.

[...] Nhà văn phải là người có trách nhiệm với ngòi bút của mình và luôn băn khoăn, trăn trở đi tìm ý nghĩa văn chương. Nhà văn nên luôn xem vai trò của văn chương là cội nguồn của đạo đức, là nơi nuôi dưỡng bản tính con người và được mọi người xem trọng. Nói như Nguyễn Huy Thiệp, trong thực tiễn đã không chỉ có kiểu văn chương sửa mình mà có cả văn chương kiếm tiền, văn chương trốn đời, trốn việc và kể cả văn chương làm loạn. Và cũng không nên coi văn chương không là “khuôn vàng thước ngọc” để mọi người noi theo. Học văn cũng không phải để làm quan, không như học làm quan. Công việc viết văn vốn nhọc nhằn, phức tạp, lại buồn tẻ nữa nhưng không vì thế mà nhà văn cho phép mình dễ dãi.

Viết văn có thể như một sự giải thoát nhưng có khi cũng là để tự chất vấn lương tâm đạo đức của chính mình - chất vấn về nghĩa lý của văn chương, về ý nghĩa của cuộc đời cầm bút. Trang viết của nhà văn phải là sự trăn trở đi trở lại, như một sự dằn vặt, cào xé chính mình. Nhà văn phải biết sợ mình tự trở thành một người lừa đảo trong thế giới ngôn từ. Những kẻ lừa đảo trong văn chương còn đáng sợ hơn nhiều những kẻ lừa đảo

tiền bạc, tài sản. Nhưng thật trớ trêu, vì sự thật bao giờ mà chẳng đáng và khó nghe. Dù nhà văn có đau đớn khi đưa những sự thật vào tác phẩm của mình nhưng không thể viết ra thứ văn chương dễ dãi, sẵn sàng ca ngợi, tung hô, sẵn sàng dối trá. Thà để người ta đau đớn trong đời thật còn hơn chìm đắm trong thứ hạnh phúc giả tạo. Dù loại văn chương nào cũng phải lấy chữ tâm, lấy điều chí thiện làm gốc. Nhà văn là người biết lo lắng, trăn trở cho những con người đang dần mất đi giá trị đạo đức trong xã hội cũng như những người đang theo đuổi sự nghiệp văn chương, phải luôn hướng con người đến cái chân - thiện - mỹ của cuộc sống, hòa vào giá trị đích thực của cuộc sống thì đó mới là nhà văn chân chính.

(Trích Văn học góp phần xây dựng đạo đức nhân cách con người - Mai Thị Liên Giang,
theo Tạp chí Nhật Lệ)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,5 điểm) Đối tượng mà văn bản trên hướng đến là ai?

Câu 2. (0,5 điểm) Trong văn bản trên, tác giả đã liệt kê những kiểu văn chương nào trong thực tiễn?

Câu 3. (1,0 điểm) Tác giả muốn nhấn mạnh điều gì trong phép so sánh: “*Những kẻ lừa đảo trong văn chương còn đáng sợ hơn nhiều những kẻ lừa đảo tiền bạc, tài sản.*”

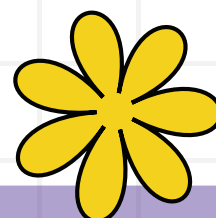
Câu 4. (1,0 điểm) Anh/chị có đồng tình với quan điểm “*Văn chương là cội nguồn của đạo đức*” trong văn bản trên không? Vì sao?

Câu 5. (1,0 điểm) Theo anh/chị, những hành động nào của con người là hướng đến “chân – thiện – mỹ”?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm) Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) đánh giá về những nét đặc sắc trong việc sử dụng ngôn từ của tác giả trong văn bản trên.

Câu 2 (4,0 điểm) Em hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày quan điểm, ý kiến của bản thân mình về việc cần phải nâng cao nhận thức và trách nhiệm của thanh niên trong việc ứng dụng khoa học công nghệ vào học tập, nghiên cứu và lao động sản xuất.

ĐỀ SỐ 10

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

TRÊN LÒNG HỒ THUỶ ĐIỆN THƯỢNG KON TUM

(Mai Chiến)

Lòng hồ thuỷ điện Thượng Kon Tum vốn sở hữu những vẻ đẹp rất riêng và bình yên đang trở thành điểm thu hút khách du lịch.

Cách thị trấn Măng Đen khoảng hơn 30km, lòng hồ thuỷ điện Thượng Kon Tum đang trở thành điểm du lịch hấp dẫn của huyện Kon Plong. Trên đường đi, du khách có thể ghé lại những ngôi làng để lưu lại kỉ niệm, hoặc khám phá những cánh rừng già hai bên đường tỉnh lộ 676.

Những ngôi làng nhỏ thoát ẩn, thoát hiện giữa mênh mông cây rừng. Thi thoảng bắt gặp những cánh đồng lúa xanh mơn mẫm ôm trọn lấy chân núi, đất trời. Tất cả hòa quyện thành một bức tranh đồng quê bình yên, nhẹ nhàng, mộc mạc nhưng không kém phần hùng vĩ của đại ngàn. Qua hết cung đường dốc quanh co, lòng hồ thuỷ điện Thượng Kon Tum hiện lên mênh mông với diện tích khoảng 7 km², dung tích toàn bộ hồ chứa 145,52 triệu m³.

Cảnh đẹp của lòng hồ thuỷ điện Thượng Kon Tum được các cánh rừng bao quanh

Thủy điện Thượng Kon Tum là công trình thủy điện lớn nhất tỉnh nằm trên sông Đăk Snghe, một nhánh thượng nguồn của sông Đăk Bla, thuộc địa bàn xã Đăk Tăng (huyện Kon Plông) và xã Đăk Kôi (huyện Kon Rẫy). Cảnh sắc ở khu vực lòng hồ thủy điện Thượng Kon Tum nên thơ và kỳ vĩ với bao la sóng nước, bao phủ xung quanh là rừng nguyên sinh và rừng trồng. Du khách có thể thuê thuyền trải nghiệm hơn 17 km trên dòng chính và nhiều nhánh nhỏ của dòng sông.

[...] Sức cuốn hút không chỉ là rừng, nước mà còn có những con thác nhỏ chảy ra lòng hồ tạo nên phong cảnh nên thơ. Mỗi ngày lòng hồ thủy điện Thượng Kon Tum đón rất nhiều khách đến tham quan và khám phá. Năm bắt được nhu cầu của du khách, một số người dân đang làm lồng bè nuôi cá và làm nhà hàng nổi trên mặt nước đáp ứng nhu cầu dùng chân của du khách.

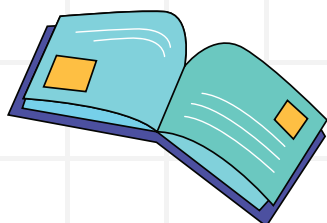
(Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam – VietNamtourism.gov.vn)

Thực hiện các yêu cầu:

- Câu 1. (0,5 điểm)** Chỉ ra phần Sapo trong văn bản trên.
- Câu 2. (0,5 điểm)** Theo văn bản, sức hấp dẫn của thủy điện Thượng Kon Tum nằm ở đâu?
- Câu 3. (1,0 điểm)** Chỉ ra và nêu tác dụng của yếu tố phi ngôn ngữ trong văn bản trên.
- Câu 4. (1,0 điểm)** Em hãy lí giải ý nghĩa nhan đề của văn bản.
- Câu 5. (1,0 điểm)** Qua văn bản trên, em hãy đề xuất một số cách ứng xử của con người với thiên nhiên.

II. VIẾT (6,0 điểm)

- Câu 1 (2,0 điểm)** Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận của em về vẻ đẹp thiên nhiên và ý nghĩa của cảnh sắc lòng hồ thủy điện Thượng Kon Tum được thể hiện trong văn bản.
- Câu 2 (4,0 điểm)** Em hãy viết một bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ về lối sống tử tế của con người trong xã hội.

ĐỀ SỐ 11

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

[...] **Vũ Như Tô:** Bà đừng nói nữa cho tôi thêm đau lòng. Ngày ngày tôi thấy các bạn thân bị bắt giải về kinh, người nhà khóc như mưa ma. Còn tôi, mong manh tin quan đến bắt, tôi đem mẹ già, vợ và hai đứa con nhỏ đi trốn. Được một năm có kẻ tố giác, quan địa phương đem lính tráng đến vây kín nơi tôi ở. Tôi biết là tuyệt lộ, mặc cho họ gông cùm. (Chàng rơm rớm nước mắt). Mẹ tôi chạy ra bị lính đẩy ngã, chết ngay bên chân tôi. Bọn sai nha lộng quyền quá thể. Rồi tôi bị giải lên tỉnh, từ tỉnh lên kinh, ăn uống kham khổ, roi vọt như mưa trên mình, lắm khi tôi chết lặng đi. Mẹ cháu leo đèo theo sau, khóc lóc nhếch nhác, tôi càng đau xót can tràng. Cũng vì thế mà tôi thể là đành chết chứ không chịu làm gì.

Đan Thiễm: Cảnh ngộ của ông thì đáng thương thực. Nhưng ông nghĩ thế thì không được.

[...] **Vũ Như Tô:** Bà đã thương tài xin giúp cho tôi trốn khỏi nơi này. Ông đó xin...

Đan Thiễm: Tôi giúp cũng không khó gì. Nhưng ra khỏi chốn này liệu ông có thoát hẳn được không? Hơn nữa, cái vạ tru di cửu tộc vẫn còn sờ sờ ra đó. Ông đừng tính nước ấy. Không nên.

Vũ Như Tô: Vậy bà khuyên tôi ở lại làm việc cho hôn quân sao?

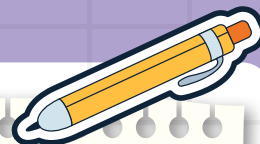
Đan Thiễm: Miễn là ông không bỏ phí tài trời. Ông nên lợi dụng cơ hội đem tài ra thi thố.

Vũ Như Tô: Xây Cửu trùng đài?

Đan Thiễm: Phải!

Vũ Như Tô: Xây Cửu Trùng Đài cho một tên bạo chúa, một tên thoán nghịch, cho một lũ gái dâm ô? Tôi không thể đem tài ra làm một việc ô uế, muôn năm làm bia miệng cho người đời được.

Đan Thiễm: Ông biết một mà không biết hai. Ông có tài, tài ấy phải đem cống hiến cho non sông, không nên để mục nát với cỏ cây. Ông không có tiền, ông không có thể dụng lấy một tòa lâu đài như ý nguyện. Chấp kinh, phải tòng quyền. Đây là lúc ông nên

mượn tay vua Hồng Thuận mà thực hành cái mộng lớn của ông... Ông khê tiếng. Đó là tiểu tiết. Ông cứ xây lấy một tòa đài cao cả. Vua Hồng Thuận và lũ cung nữ kia rồi mất đi nhưng sự nghiệp của ông thì còn để lại muôn đời. Dân ta nghìn thu được hãnh diện, không phải thẹn với những cung điện đẹp nước ngoài, thế là đủ. Hậu thế sẽ xét công cho ông, và nhớ ơn ông mãi mãi. Ông hãy nghe tôi làm cho đất Thăng Long này thành nơi kinh kỳ lộng lẫy nhất trần gian.

Vũ Như Tô: Đa tạ. Bà đã khai cho cái óc u mê này. Thiếu chút nữa, tôi nhớ cả. Những lời vàng ngọc tôi xin lĩnh giáo. Trời quá yêu nên tôi mới được gặp bà...

Tóm tắt phần sau: Từ đó, Vũ Như Tô dồn hết tâm trí và bằng mọi giá xây dựng toà đài sao cho thật hùng vĩ, tráng lệ. Ông đã vô tình gây biết bao tai họa cho nhân dân: Để xây dựng Cửu Trùng đài, triều đình ra lệnh tăng thêm sưu thuế, bắt thêm thợ giỏi, tróc nã, hành hạ những người chống đối. Dân căm phẫn vua làm cho dân cùng, nước kiệt; thợ oán Vũ Như Tô bởi nhiều người chết vì tai nạn, vì ông cho chém những kẻ chạy trốn...

(Trích Vũ Như Tô, Nguyễn Huy Tưởng, Tổng tập Văn học Việt Nam trọn bộ 42 tập, NXB Khoa học Xã hội, trang 666-667)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định các nhân vật trong đoạn trích trên.

Câu 2. (0,5 điểm) Trong đoạn trích, Đan Thiềm đã khuyên Vũ Như Tô điều gì?

Câu 3. (1,0 điểm) Chỉ ra và phân tích tác dụng của phép liên kết trong đoạn văn sau: “Ông biết một mà không biết hai. Ông có tài, tài ấy phải đem cống hiến cho non sông, không nên để mục nát với cỏ cây. Ông không có tiền, ông không có thể dựng lấy một tòa lầu đài như ý nguyện.”

Câu 4. (1,0 điểm) Em hiểu như thế nào về lời nói của Đan Thiềm: “Ông có tài, tài ấy phải đem cống hiến cho non sông, không nên để mục nát với cỏ cây.”?

Câu 5. (1,0 điểm) Theo em, đoạn trích trên thể hiện những vấn đề xã hội nào của thời đại?

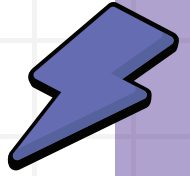
II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm) Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nghĩ của anh chị về hình ảnh biểu tượng “Cửu Trùng Đài” trong đoạn trích trên.

Câu 2 (4,0 điểm) Sự bất công, ai oán không chỉ diễn ra trong xã hội phong kiến xưa mà đâu đó vẫn xảy ra trong xã hội hiện đại ngày nay. Vậy trong cuộc sống ngày nay, khi đối mặt với sự bất công chúng ta nên làm gì? Hãy viết bài văn nghị luận trả lời cho câu hỏi này.

ĐỀ SỐ 12

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

Khỏi bệnh ít lâu, tôi trở về nơi Bác ở. Mỗi lần đi công tác về cơ quan cảm thấy như đang trở về với gia đình. Chuyển vừa rồi, tôi xa cơ quan tương đối lâu ngày.

Được ở gần Bác một thời gian, tôi đã nhận thấy qua cái bề ngoài vô cùng giản dị của Bác, con người Bác thật vĩ đại, và chính bản thân cách sống giản dị đó cũng là một điều vĩ đại trong con người của Bác.

Từ ngày tôi về nước, cơ quan lại thay đổi địa điểm thêm nhiều lần. Định càng khủng bố, sinh hoạt của cơ quan càng khó khăn hơn. Khi Bác ở hang, khi ở hốc núi, khi ở trong một bụi rậm. Giường nằm là dăm ba cành cây, đôi lúc chỉ một mớ lá. Sức khỏe của Bác có phần giảm sút. Bác sốt rét luôn. Thuốc men gần như không có gì ngoài ít lá rừng lấy về sắc uống theo cách chữa bệnh của đồng bào địa phương. Cái ăn cũng rất thiếu. Món ăn quý giá anh Lộc dành riêng bồi dưỡng cho Bác hàng ngày là ít nước cơm chắt. Có thời gian, cơ quan chuyển vào vùng núi đá trên khu đồng bào Mán trắng, gạo cũng không có. Bác cũng như các anh khác phải ăn toàn cháo bẹ hàng tháng ròng.

Ở bất cứ hoàn cảnh sinh hoạt nào, tôi cũng thấy Bác thích nghi một cách rất tự nhiên. Chẳng hiểu Bác được rèn luyện từ bao giờ, như thế nào, mà mọi biến cố đều không mấy may lay chuyển được. Tôi nhớ mãi một lần ở Tỉnh Tây... Hôm ấy, có cuộc hẹn gặp người tù trong nước ra. Bác và chúng tôi đều cải trang thành những người Nùng để đi tới nơi hẹn tại chợ Lộc Tùng. Đồng chí liên lạc vừa tới, trông thấy Bác nói ngay: “Thưa Bác, đồng chí X. bị bắt rồi”. Bác điềm nhiên bảo tất cả hãy vào hàng nghỉ ngơi như mọi người trong vùng này đi chợ. Khi ăn phở, ăn bún xong, ngồi uống nước Bác mới nói: “Bây giờ chú báo cáo đầy đủ mọi việc đi. Không nên vội vã”. Bác khi nào cũng bình thản, bình thản trước mọi khó khăn. Mỗi lần về họp, cán bộ các nơi báo cáo tình hình, phong trào nơi này lên, nơi kia xuống, có khi nhiều nơi cùng bị khủng bố, Bác vẫn bình thản. Trong sự bình thản của Bác còn toát ra một tinh thần rất lạc quan. Bác đúng là hiện thân của người dân trên đất nước Việt Nam nhỏ bé, đói nghèo vì bị áp bức bóc lột cùng cực bao đời nay, nhưng anh dũng và bất khuất, không chịu lùi bước trước bất cứ sức mạnh nào, và hoàn toàn tin tưởng ở tương lai tốt đẹp của cách mạng, của nhân dân, của dân tộc. Gần Bác, chúng tôi như luôn luôn được nhắc nhở: Cách mạng phải gian khổ, việc cách mạng là việc lâu dài, cách mạng nhất định sẽ thắng.

Bác thường nói: “Muôn việc lấy Đảng làm gốc, Đảng là gia đình của người cộng sản”. Ở bên Bác, bao giờ chúng tôi cũng thấy một không khí đầm ấm, gần gũi, chỉ có được trong một gia đình cách mạng. Thái độ điềm đạm, bình tĩnh và những sự chăm sóc, yêu thương của Bác đã giáo dục, rèn luyện và tiếp sức cho chúng tôi trên con đường hoạt động cách mạng. Qua bao biến cố có tính chất quyết định vận mệnh của dân tộc từ đó cho tới ngày nay, tôi thấy Bác vẫn vậy, vẫn như ngày chúng tôi được sống cùng Bác tại chiến khu Cao - Bắc - Lạng.

(Võ Nguyên Giáp*, Trích “Từ nhân dân mà ra”, Tổng tập hồi ký, NXB Quân đội, 2006, tr.68 - 69)

(*) Đại tướng Võ Nguyên Giáp (1911 – 2013), quê ở xã Lộc Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình. Tham gia cách mạng từ năm 1925, ông là một nhà chiến lược, một chỉ huy quân sự tài ba, lỗi lạc, đã góp phần to lớn trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước. Cuộc đời Đại tướng được xem như tấm gương phản chiếu gần trọn thế kỷ XX, thế kỷ dữ dội nhất và cũng bi hùng nhất của dân tộc Việt Nam.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định ngôi kể trong đoạn trích trên.

Câu 2. (0,5 điểm) Trong đoạn trích, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có nhận xét gì về Bác sau một thời gian ở gần?

Câu 3. (1,0 điểm) Xác định kiểu câu và nêu dụng ý của câu văn: “Ở bất cứ hoàn cảnh sinh hoạt nào, tôi cũng thấy Bác thích nghi một cách rất tự nhiên.”

Câu 4. (1,0 điểm) Em có nhận xét gì về tình cảm của tác giả dành cho Bác.

Câu 5. (1,0 điểm) Qua văn bản trên, em thấy mình cần phải làm gì để xứng đáng với những hi sinh của thế hệ đi trước?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm) Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) nêu cảm nhận của anh/chị về tình cảm của nhân vật “tôi” dành cho Bác trong đoạn trích trên.

Câu 2 (4,0 điểm) Viết bài văn nghị luận xã hội về một vấn đề cần giải quyết: “Là một học sinh, em hãy đề xuất những giải pháp phù hợp để giới trẻ hiện nay sống có trách nhiệm với bản thân và cộng đồng.”

ĐỀ SỐ 13

CHỦ ĐỀ: VƯỢT NGƯỠNG

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5.0 điểm)

GIỚI HẠN

Lung linh trong vô cực cuộc đời
Những giới hạn ngỡ chẳng sao nhận thấy
Chạy song song với số phận mỗi người

Có giới hạn tựa dao sắc lật ngửa
Bàn chân nào can đảm vượt lên?
Máu đã chảy thấm vào đất như lửa

Có cái chết bia đá còn bất tử
Hiển nhiên thôi khi sống đón hèn
Bước thứ nhất đã lùi vào quá khứ

Chạy song song với số phận mỗi người
Có giới hạn chỉ trái tim nhận rõ
Nên đất đai vô giá dưới mặt trời

(Lê Thị Mỹ)

Câu 1. (3,0 điểm)

- Tác phẩm trên được sáng tác theo thể thơ nào? (0,5 điểm)
- Nêu biện pháp tu từ trong câu thơ: “Có giới hạn tựa dao sắc lật ngửa” và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ ấy. (0,75 điểm)
- Giải thích nghĩa của từ “giới hạn” trong ngữ cảnh bài thơ. (0,75 điểm)
- Bài học ý nghĩa mà em nhận ra sau khi đọc tác phẩm trên là gì? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề của tác phẩm “*Giới hạn*”.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

(...) Ít ai biết, Lâm Oanh “bén duyên” với bóng chuyền chính là nhờ sự cổ vũ từ cha mẹ mình. Từ năm 13 tuổi, cô đã có chiều cao nổi trội và được ba mẹ đăng ký cho thi tuyển bóng chuyền. Ban đầu, cô gái chỉ nghĩ đó là một trải nghiệm cho vui, nhưng lại không ngờ rằng mình đã trót đam mê với trái bóng từ khi nào.

Đối với Lâm Oanh, mẹ là người có ảnh hưởng lớn trên con đường sự nghiệp của cô. Không chỉ có mẹ, mà cả đại gia đình, ai cũng ủng hộ Lâm Oanh theo đuổi đam mê. Đó chính là nguồn khích lệ, động viên to lớn giúp cô gái này có thể tỏa sáng trên sân bóng, góp công lớn cho đội tuyển giành chiến thắng.

Lâm Oanh cho hay, ban đầu, cô thích chơi ở vị trí đối chuyền chứ không phải chuyền 2. Theo Oanh, chuyền 2 là một vị trí khó và quan trọng, có thể quyết định đến chiến thắng của trận đấu. Việc chơi ở vị trí này là yếu tố khiến cô luôn phải nỗ lực hết mình để cải thiện kỹ năng chơi bóng. Mặc dù đem đến nhiều áp lực nhưng đó cũng là nguồn động lực để cô cố gắng mỗi ngày.

Trong thể thao không bao giờ tránh được chấn thương, Oanh cũng không ngoại lệ. Phong độ không ổn định là điều dễ xảy ra. Chấn thương lớn nhất mà Oanh gặp phải đó là vào năm 2007, cô từng bị lệch cổ chân liên tục trong vòng hơn 1 tháng, phải bó bột để định hình. Tuy nhiên, cô gái này chưa bao giờ nghĩ rằng mình sẽ từ bỏ sự nghiệp chỉ vì chấn thương ấy. Càng chấn thương, Lâm Oanh lại càng có ý nghĩa phải cố gắng thêm chứ không bao giờ dừng lại.

Chính ý chí kiên cường ấy đã giúp cho cô gái có thể đứng dậy sau chấn thương, trở lại mạnh mẽ để viết tiếp ước mơ của mình. Chưa một ngày nào không ngừng cố gắng, chưa bao giờ hài lòng về bản thân mình — đó chính là những gì mà chúng ta thấy được ở cô gái Đoàn Thị Lâm Oanh. (...)

Câu chuyện “vượt ngưỡng” của vận động viên Đoàn Thị Lâm Oanh là một ví dụ cho thấy thành công sẽ đến khi bạn cố gắng và nỗ lực hết mình.

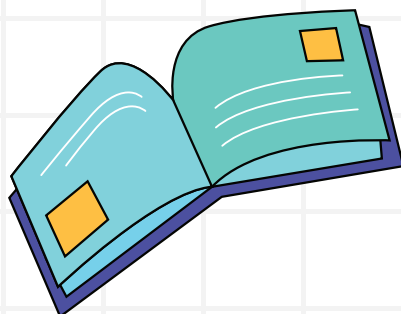
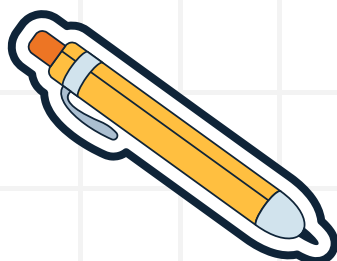
(Theo <https://www.24h.com.vn/>)

Câu 1 (1,0 điểm)

Theo em, những yếu tố nào đã giúp vận động viên Đoàn Thị Lâm Oanh có động lực để vượt qua chấn thương và tiếp tục theo đuổi sự nghiệp bóng chuyền? Qua đó, em rút ra bài học gì về “vượt ngưỡng” trong cuộc sống?

Câu 2 (4,0 điểm)

Trong cuộc sống, mỗi người đều phải đối diện với những “ngưỡng cản” vô hình như nỗi sợ thất bại, sự tự ti hay hoàn cảnh khó khăn. Nếu không đủ bản lĩnh vượt qua những ngưỡng cản ấy, con người sẽ dễ dừng lại và bỏ lỡ cơ hội vươn xa. Hãy viết một bài văn nghị luận xã hội trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của việc vượt ngưỡng để vươn xa trong cuộc sống, đồng thời đề xuất một số giải pháp thiết thực giúp người trẻ vượt qua giới hạn của bản thân hiện nay.

ĐỀ SỐ 14

CHỦ ĐỀ: THỂ HIỆN BẢN THÂN

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5.0 điểm)

Chẳng ai biết lai lịch của bà, chỉ biết tên bà là Diễm. Diễm là đẹp, là diễm lệ. Ngoài vẻ đẹp, còn mang vẻ sang. Có ai gọi một củ khoai là diễm lệ đâu. Hẳn bố mẹ xưa đặt tên cho con cũng thầm ao ước sao cho con vừa đẹp lại vừa khỏi lẩm than. Nhưng trông bà cả một sự nhạo báng cái mong ước đó.

Dáng người bà Diễm bé loắt choắt, bộ mặt nhăn nheo, gầy sạm chỉ còn hai con mắt. Bà vừa đi vừa lắc lư cái lưng còng. Chiếc đòn gánh không bao giờ rời khỏi đôi vai còm côi của bà. Nó bám chặt lấy bà như một thứ nghiệp chướng. Chiếc đòn gánh của bà cũng thật đặc biệt. Nó nhẵn bóng. Ngay cả những vết sẹo cũng đã nhẵn bóng và cũng khó đoán tuổi như chủ nhân của nó vậy. Nó đã tồn tại cùng bà không biết tự bao giờ. Nó được đeo gọt từ một thân tre cong hẳn dấu vết của những cơn gió táp và ra đời chỉ để đón đợi đôi vai còm côi của bà Diễm mà thôi. Nó và chủ nhân của nó hợp thành một chỉnh thể của sự bất hạnh, hợp thành biểu tượng của một thân cây vừa mới ra đời đã bị gió mưa vùi dập. Cuối hai đầu đòn gánh là đôi thùng đầy nước lắc lư theo những bước chân không đều của bà Diễm và để lại những vệt nước rỏ ròng ròng như suối nước mắt cạnh đường đi. Những lúc đôi vai được rảnh rang, đôi môi bà lại lẩm nhẩm những câu không đầu không cuối. Bà đi và nói như người lẩn thẩn, nhưng những cử chỉ của bà vẫn chính xác một cách kỳ lạ. Đến mấy nước bao giờ bà cũng đi sát mép đường bên phải và lặng lẽ đợi đến lượt mình, không xin xỏ, không tranh giành.

Những nhà có máu mặt trong khu này thuê bà gánh nước. Họ chẳng ưa gì bà. Họ sẵn soi xem thùng nước bà gánh về có trong không. Có đáng đồng tiền của họ bỏ ra không. Có người nghi ngờ, bắt bà tháo cả bể nước đầy ra gánh lại, lấy cớ là bà đã lấy nước bẩn vào bể của họ. Cũng có những người trả tiền sòng phẳng, hậu hĩnh là khác nhưng họ đưa tiền cho bà rồi vội quay đi như chỉ sợ dềnh dàng bà nhớ mồm bắt chuyện thì mất cả thì giờ và mất cả thể diện nữa. Con người ta thường hay chối bỏ quá khứ, nếu quá khứ đó là không vẻ vang. Người đời nay coi nó là bệnh “sĩ”. Nếu như những năm sáu mươi của thế kỷ này người ta cố chứng minh rằng gốc gác của mình là bản cố nông thì trong những năm tám mươi người ta lại cố khoe rằng nhà mình giàu có ra sao, bịa cả những chuyện

đài các rởm không biết gương mồm. Thôi thì cũng chẳng trách họ, âu cũng là do cách nhìn người của thời đại mà ra. Những bộ mặt dần dần trát bụi son phấn vênh váo, đầy kiêu hãnh giả tạo. Và trong cơn mơ đài các sang giàu của họ, bà Diễm chỉ là một kẻ làm thuê, một người gánh nước cho nhà họ.

Vậy là bà Diễm hết như con gà trụi lông giữa đàn công sắc sỡ. Nhưng bà gắn bó với họ, đúng hơn là với bể nước nhà họ, vì chỉ có họ mới đủ sức thuê bà gánh nước. Còn đa số “người nhà nước” trong khu này chẳng ai đủ tiền để mà thuê, dù muốn giúp bà. Cơm ăn chẳng đủ, lấy đâu ra tiền mà thuê gánh nước. Đành phải xếp hàng dài dằng dặc, hoặc thức đến hai ba giờ sáng để lấy mấy thùng nước.

(Trích Người gánh nước thuê, Võ Thị Hảo, 20 truyện ngắn chọn lọc, NXB Lao động, 2009, tr 291 - 293)

Câu 1. (3,0 điểm)

- Xác định ngôi kể được sử dụng trong văn bản.
- Tìm những chi tiết mô tả ngoại hình của nhân vật Diễm.
- Chỉ ra và phân tích tác dụng của phép liên kết được sử dụng trong đoạn văn sau:

“Chiếc đòn gánh không bao giờ rời khỏi đôi vai còm cõi của bà. Nó bám chặt lấy bà như một thứ nghiệp chướng. Chiếc đòn gánh của bà cũng thật đặc biệt. Nó nhẵn bóng. Ngay cả những vết sọc cũng đã nhẵn bóng và cũng khó đoán tuổi như chủ nhân của nó vậy.”

- Từ văn bản, em hãy viết một đoạn văn (khoảng 5-7 câu) trình bày thông điệp ý nghĩa nhất trong văn bản.

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về lối sống của những người nhà giàu thuê bà Diễm gánh nước được nhà văn nói tới trong câu chuyện trên.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

QUYỀN ĐƯỢC “FLEX”

Flex là gì mà lại được giới trẻ, đặc biệt là thế hệ Gen Z, hưởng ứng đến thế? Trong tiếng Anh, cụm từ “flex your muscles” nghĩa là phô trương cơ bắp. Ngày nay, flex thường được dùng để chỉ việc “khoe thành tích” hay rộng hơn là chia sẻ bất kỳ điều gì khiến một người cảm thấy tự hào, tốt đẹp về bản thân. Đó là lý do nội dung của các bài viết hết sức đa dạng: người thì khoe hình ảnh bộ sưu tập huy chương thể thao trải kín giường, người thì khoe mình là hậu duệ của Nguyễn Trãi, trong khi có bạn lại chia sẻ “ông nội 95 tuổi của mình (là anh hùng kháng chiến chống Pháp và Mỹ), nhờ flex họ”

[...] Theo tháp nhu cầu của Maslow, một khi đã thỏa mãn được những nhu cầu sinh lý căn bản và nhu cầu về an toàn ở những tầng dưới, con người sẽ bắt đầu theo đuổi những nhu cầu cao hơn về tinh thần: cảm thấy mình được yêu thương, mình thuộc về một cộng đồng nào đó và hơn hết, cảm thấy được nể trọng. Khi một người chia sẻ về những gì mình đang có hoặc đã đạt được mà lại được cộng đồng khen ngợi, cái “tôi” của họ sẽ được thỏa mãn. Đây cũng là lý do một số hội nhóm khoe tài nấu ăn hay nhà đẹp cũng từng nhanh chóng thu hút hàng triệu thành viên và luôn hoạt động rất sôi nổi.

[...] Dù ít hay nhiều, con người vẫn sẽ luôn đi tìm kiếm sự công nhận. Tuy nhiên, việc trở nên “nghiện” hay phụ thuộc quá mức vào sự công nhận hay khen ngợi có thể khiến chúng ta đánh mất niềm tin vào giá trị của bản thân. Mặt tối của flex là nó có thể gây lầm tưởng rằng giá trị của ta phụ thuộc vào sự đánh giá của những người xung quanh. Những gì chúng ta làm dường như sẽ chỉ có giá trị nếu nhận được những lời tán dương, và ngược lại. Nói cách khác, người trẻ đối mặt với nguy cơ trở thành “tù nhân của dư luận”.

Bản chất của flex không xấu. Nếu đúng lúc, đúng chỗ và ở chừng mực vừa phải, nó có thể trở thành một công cụ để khích lệ và chia sẻ niềm vui với những người xung quanh. Chúng ta có thể học cách tự hào về những gì mình đạt được mà không sợ bị đánh giá là khoe mẽ. Hơn hết, chúng ta cũng có thể học cách tôn vinh và chia sẻ niềm vui với người khác mà không cần cảm thấy ganh tỵ hay đố kỵ.

Nhưng dù flex hay không flex, giá trị thật sự của mỗi người chưa bao giờ phụ thuộc vào số lượng “like” nhận được, mà vẫn luôn nằm ở những điều tốt đẹp mà chúng ta đã và đang nỗ lực tạo ra mỗi ngày.

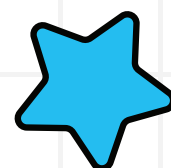
(Trích Quyển được “flex”, Ngô Di Lân, đăng trên báo Vnexpress, 18/07/2023)

Câu 1 (1,0 điểm)

Phân tích tác dụng của những bằng chứng được sử dụng trong văn bản.

Câu 2 (4,0 điểm)

Trào lưu “flex” trong giới trẻ hiện nay đã trở thành một hiện tượng gây tranh cãi, vừa phản ánh xu hướng tự khẳng định cá nhân, vừa tiềm ẩn những hệ lụy về lối sống thực dụng và thiếu chân thành. Bằng hiểu biết cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ về những tác động của trào lưu này đối với thế hệ trẻ.

ĐỀ SỐ 15

CHỦ ĐỀ: TIẾN VỀ PHÍA TRƯỚC

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5.0 điểm)

HỎI

Tôi hỏi đất: Đất sống với đất như thế nào?

- Chúng tôi tôn cao nhau

Tôi hỏi nước: Nước sống với nước như thế nào?

- Chúng tôi làm đầy nhau

Tôi hỏi cỏ: Cỏ sống với cỏ như thế nào?

- Chúng tôi đan vào nhau

Làm nên những chân trời

Tôi hỏi người:

- Người sống với người như thế nào?

- Người sống với người như thế nào?

- Người sống với người như thế nào?

(Hữu Thỉnh)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. (0,5 điểm) Nêu chủ đề của bài thơ trên.

a. (0,75 điểm) Hãy chỉ ra và nêu tác dụng của một biện pháp tu từ được tác giả sử dụng trong văn bản trên.

a. (0,75 điểm) Em hiểu như thế nào về đoạn thơ sau:

“Tôi hỏi cỏ: Cỏ sống với cỏ như thế nào?

Chúng tôi đan vào nhau.

Làm nên những chân trời.”

a. (1,0 điểm) Từ nội dung đoạn ngữ liệu trên, em hãy nêu suy nghĩ của mình về cách con người nên sống với nhau trong xã hội hiện nay.

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận của em về thông điệp mà tác giả Hữu Thỉnh đã gửi gắm trong bài thơ “Hỏi”.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

(...) Tư duy cùng thắng tức là Win - Win, mình thắng và đối phương cũng thắng, tư duy này có thể sẽ khó hiểu với nhiều người. Bởi trong hầu hết mọi cuộc tranh đua, có người thắng thì cũng có kẻ thua, tuy nhiên, nếu trong đầu mỗi người ai cũng mang suy nghĩ đó thì luôn phải căng thẳng với cảm giác cuộc đời mình là một trận chiến. Với suy nghĩ mình thắng - đối phương thua được biểu hiện thông qua việc lợi dụng người khác về tinh thần hoặc vật chất cho mục đích ích kỷ của bản thân, làm lợi cho mình mà thiệt hại cho người khác.

Ngoài tư duy “Mình thắng - Đối phương thua” ra còn bao gồm:

Mình thua - Đối phương thắng và Mình thua - Đối phương thua

Đối với tư duy “Mình thua - Đối phương thắng” sẽ khiến bản thân dễ dàng đầu hàng, nhu nhược, không thể hiện được một cách rõ ràng những suy nghĩ bên trong của mình. Còn với tư duy “Mình thua - Đối phương thua”, điều này dễ nảy sinh khi cả hai người đều mang tư tưởng “Mình thắng - Đối phương thua”. Nếu cả bản thân và đối phương đều có cùng suy nghĩ là phải thắng bằng mọi cách, thì cái tôi của cả hai sẽ tác động lẫn nhau, dẫn đến việc thất bại.

Chính vì vậy, để có một mối quan hệ hợp tác bền vững, Stephen R. Covey khuyên mỗi người không nên đề cao vấn đề thắng thua trong công việc, cuộc sống. Tư duy cùng thắng giúp mỗi người tạo dựng được các mối quan hệ hợp tác, đôi bên cùng có lợi.

(Theo pace.edu.vn)

Câu 1 (1,0 điểm)

Tác giả đã chỉ ra những loại tư duy nào trong cuộc sống? Theo em, trong học tập và công việc, tư duy “Mình thắng - Đối phương thua” có thể gây ra những hệ quả gì cho sự phát triển của một tập thể? Hãy nêu ví dụ minh họa từ thực tế cuộc sống để làm rõ ý kiến của em.

Câu 2 (4,0 điểm) Chọn một trong hai đề sau:

Đề 1: Có ý kiến cho rằng: Trong cuộc sống, để thành công và tiến bộ, thay vì ganh đua theo cách tiêu cực, ta nên tập trung vào sự phát triển của chính mình và hợp tác, giúp đỡ người khác. Em hãy viết một bài văn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ về quan điểm trên và đề xuất những giải pháp giúp học sinh rèn luyện tư duy hợp tác, cùng phát triển để tiến bộ và thành công trong học tập cũng như cuộc sống.

Đề 2: Một số người lại cho rằng, cạnh tranh và việc “mình thắng - người khác thua” là điều không thể tránh khỏi, thậm chí đó đôi khi là cần thiết để thành công. Em hãy viết một bài văn (khoảng 600 từ) trình bày suy nghĩ về quan điểm trên và đề xuất các giải pháp giúp học sinh biết cạnh tranh lành mạnh và phát triển bản thân tích cực trong học tập và cuộc sống.

